

Brussel, 28 september 2026
(OR. en)

12859/1/26
REV 1

Interinstitutioneel dossier:
2026/0164 (COD)

COPEN 320
EUROJUST 49
JAI 1098
CODEC 1615

NOTA

van:	het voorzitterschap
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust), en tot intrekking van Verordening (EU) 2018/1727 – Oriënterend debat

I. Inleiding

Op 24 juni 2026 heeft de Commissie een voorstel ingediend voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust), en tot intrekking van Verordening (EU) 2018/1727¹ (het “voorstel”).

¹ Doc. 11145/26 + ADD 1 t.e.m. ADD 7.

De Commissie heeft het voorstel, samen met de bijbehorende effectbeoordeling, gepresenteerd tijdens de vergadering van de betrokken Raadsgroep (Copen) van 23 juli 2026². De Commissie legde uit dat het voorstel in de eerste plaats tot doel had de tekortkomingen te verhelpen die in 2025 zijn vastgesteld bij de evaluatie van de (huidige) Eurojust-verordening (Verordening (EU) 2018/1727)³. Hoewel in de evaluatie wordt erkend dat het agentschap sterke resultaten heeft geboekt en een grote toegevoegde waarde biedt voor de lidstaten, wordt ook gewezen op structurele en operationele beperkingen die het Agentschap beletten zijn potentieel ten volle te benutten.

Tijdens diezelfde vergadering van 23 juli heeft de voorzitter van Eurojust opmerkingen gepresenteerd over het voorstel⁴ en hielden de lidstaten een eerste gedachtewisseling op basis van een nota van het voorzitterschap⁵. Na die bijeenkomst hebben talrijke lidstaten ook schriftelijke opmerkingen ingediend⁶.

Tijdens de vergadering van de groep van 16 september 2026 hebben de lidstaten de besprekingen voortgezet op basis van twee nota's van het voorzitterschap⁷ en een non-paper van de Commissie⁸. Tijdens diezelfde vergadering is ook de artikelsgewijze bespreking van de tekst⁹ aangevat.

II. Punten die tijdens de vergaderingen van de groep zijn besproken

Tijdens de eerste vergaderingen van de groep over het voorstel zijn verschillende kwesties besproken:

² Voor de presentatie die de Commissie tijdens de groep Copen heeft gegeven over de effectbeoordeling, zie doc. WK 10914/26.

³ Doc. 11285/25 + ADD 1.

⁴ Voor de presentatie die de voorzitter van Eurojust heeft gegeven over de opmerkingen van Eurojust over het Commissievoorstel, zie doc. WK 10916/26.

⁵ Doc. WK 9842/26.

⁶ Doc. WK 13064/3/26 REV 3.

⁷ Doc. WK 13147/26 en doc. WK 13149/26.

⁸ Doc. WK 13269/26.

⁹ De artikelen 1 tot en met 5, lid 2, werden besproken.

a) Governancestructuur

Tijdens de besprekingen ging tot dusver de meeste aandacht naar de kwestie van de governancestructuur, ondanks het feit dat de artikelsgewijze bespreking van het hoofdstuk inzake governance nog moet beginnen¹⁰.

- Huidige organisatie

Op grond van de huidige verordening bestaat de structuur van Eurojust uit een college, een raad van bestuur en een administratief directeur.

Het college bestaat uit nationale leden, één per EU-lidstaat¹¹. Dit zijn rechters, openbaar aanklagers of beoefenaren van een juridisch beroep met gelijkwaardige bevoegdheden. Het college is verantwoordelijk voor de organisatie en de werking van Eurojust en houdt regelmatig vergaderingen om de activiteiten van Eurojust en andere relevante kwesties te bespreken en erover te stemmen. Wanneer het college zijn beheerstaken verricht, maakt ook een vertegenwoordiger van de Europese Commissie er deel van uit.

Het college wordt bij het verrichten van zijn beheerstaken bijgestaan door de raad van bestuur. Die raad van bestuur ziet toe op de noodzakelijke voorbereidende werkzaamheden van de administratief directeur met betrekking tot administratieve kwesties die ter goedkeuring aan het college worden voorgelegd en neemt de in artikel 16 van de Eurojust-verordening bedoelde administratieve besluiten. De raad van bestuur wordt voorgezeten door de voorzitter van Eurojust en omvat naast de voorzitter en de vicevoorzitters van Eurojust ook een vertegenwoordiger van de Europese Commissie. Twee andere leden van het college worden op basis van een toerbeurtsysteem voor een termijn twee jaar benoemd.

De administratief directeur beheert de administratie van Eurojust, die op haar beurt het college van Eurojust ondersteunt. De administratief directeur is een tijdelijk functionaris die door het college wordt aangesteld om de dagelijkse administratieve taken van Eurojust uit te voeren. Hij of zij wordt benoemd voor een termijn van vier jaar, met een maximum van twee ambtstermijnen. De administratief directeur treedt op als wettelijke vertegenwoordiger van Eurojust.

¹⁰ Voor meer informatie, zie doc. WK 13147/26.

¹¹ Met uitzondering van Denemarken, krachtens Protocol nr. 22 bij de Verdragen.

- Organisatie volgens het voorstel

Hoofdstuk II van het voorstel voorziet in een tweeledig kader met enerzijds een beheersstructuur, die de raad van bestuur, het dagelijks bestuur en de administratief directeur omvat, en anderzijds een operationele structuur, bestaande uit de nationale leden en het college. Volgens de Commissie moet dat kader het college in staat stellen zich te concentreren op operationele taken door zich minder bezig te houden met het dagelijks bestuur van het agentschap, hetgeen volgens haar efficiëntiewinsten moet opleveren. Dat zou noodzakelijk zijn in het licht van de nieuwe uitdagingen voor de EU op het gebied van strafrecht en de verwachte institutionele ontwikkelingen op JBZ-gebied, met name de versterking van haar betrekkingen met Europol.

Hoewel de lidstaten het voorstel over het algemeen positief hebben onthaald, hebben zij ook hun bezorgdheden geuit over de voorgestelde nieuwe governanceregels, met name de invoering van een raad van bestuur. De lidstaten onderschrijven de doelstelling om de bestuursstructuur van Eurojust te vereenvoudigen en de administratieve lasten voor de nationale leden te verminderen, maar stellen zich de vraag of de oprichting van een extra bestuursorgaan daar in de praktijk zal toe bijdragen.

De meeste lidstaten vrezen dat de oprichting van een raad van bestuur de complexiteit van het governancekader van Eurojust dreigt te vergroten en een extra laag van besluitvorming en administratie dreigt te creëren. Ook werd aangevoerd dat de oprichting van een raad van bestuur de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht van Eurojust in gevaar zou kunnen brengen.

Verscheidene lidstaten zijn van oordeel dat de beoogde vereenvoudiging moet worden bereikt door een duidelijkere verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de bestaande organen van Eurojust, met name door meer beslissingsbevoegdheden toe te kennen aan het dagelijks bestuur.

- Non-paper van de Commissie

In het licht van de opmerkingen van de lidstaten heeft de Commissie in een non-paper¹² de beweegredenen voor de voorgestelde governancestructuur uiteengezet. Met die non-paper wil zij een antwoord bieden op de bezorgdheden van de lidstaten in verband met het risico van extra complexiteit en de relatie verduidelijken tussen de organen die deel uitmaken van respectievelijk de beheers- en de operationele structuur. Voorts legt de Commissie uit dat de hervorming eenvoudigweg bestaande functies herschikt en geen nieuw bestuursorgaan in het leven roept.

In de non-paper gaat de Commissie ook in op de mogelijke gevolgen voor Eurojusts onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en worden de regelingen beschreven die waarborgen dat de operationele besluitvorming over de behandeling, coördinatie en ondersteuning van zaken een exclusieve bevoegdheid van het college en de nationale leden blijft. Daaronder valt de rol van de voorzitter van Eurojust als de institutionele schakel tussen de twee structuren.

Voorts richt de Commissie zich op de gevolgen van de oprichting van een raad van bestuur voor de efficiëntie. Zij geeft een overzicht van de verschillende scenario's die in de effectbeoordeling zijn onderzocht en de respectieve gevolgen daarvan voor de administratieve werklast die de nationale leden op dit moment dragen.

b) Andere kwesties die in de groep zijn besproken

De lidstaten hebben ook, meestal schriftelijk, input gegeven over diverse andere kwesties in verband met de voorgestelde nieuwe verordening. Het gaat onder meer om de volgende aspecten:

- Eigen initiatieven van Eurojust

Deze kwestie heeft betrekking op afdeling II van hoofdstuk III van het voorstel. Die afdeling geeft Eurojust het recht om op eigen initiatief operationele activiteiten te verrichten zonder dat daartoe een verzoek is ingediend door de nationale autoriteiten of het EOM.

Dit voorstel werd over het algemeen gunstig onthaald door de lidstaten. De lidstaten uitten een zekere bezorgdheid over de noodzaak om in de verordening het juiste evenwicht te bewaren tussen de prerogatieven van de nationale justitiële en vervolgingsautoriteiten enerzijds en een eventuele uitbreiding van de autonomie van Eurojust anderzijds.

¹² Doc. WK 13269/26.

- Betrekkingen met het Europees justitieel netwerk en andere netwerken

Dit betreft een aantal bepalingen in afdeling II van hoofdstuk V van het voorstel.

Verscheidene lidstaten hebben aangegeven dat zij verduidelijking willen over de rol en het mandaat van de netwerken die parallel met het Agentschap werken. De lidstaten vroegen met name of het voorstel voldoende duidelijkheid verschaft over de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen Eurojust en het Europees justitieel netwerk (EJN). Er werden ook specifieke vragen gesteld met betrekking tot de middelen, en er werd gevraagd het mandaat en de autonomie van het EJN te verduidelijken.

- Samenwerking met derde landen

Deze kwestie houdt verband met afdeling III van hoofdstuk V van het voorstel in verband met internationale samenwerking tussen Eurojust en autoriteiten van derde landen en internationale organisaties. De voorgestelde bepalingen maken het mogelijk een vierjarige samenwerkingsstrategie vast te stellen die in verschillende samenwerkingsmechanismen voorziet. Het gaat onder meer om in derde landen gedetacheerde verbindingsfunctionarissen, bij Eurojust gedetacheerde verbindingsmagistraten, bij Eurojust gedetacheerde contactpunten en contactpunten van Eurojust in derde landen en internationale organisaties.

De lidstaten hebben punten aan de orde gesteld in verband met de voorgestelde bepalingen betreffende de samenwerking van Eurojust met derde landen. Het voorzitterschap heeft voorlopig geconcludeerd dat deze kwestie verdere aandacht behoeft, met name wat betreft de voorgestelde operationele mechanismen¹³, met inbegrip van de synergieën, de reikwijdte en de beoogde meerwaarde ervan.

Eurojust speelt een sleutelrol in de strafrechtelijke constellatie van de Unie. Elk element van het voorstel moet zorgvuldig worden bekeken, met inbegrip van de hierboven genoemde aspecten. De werkzaamheden zijn nog niet zo lang geleden begonnen en tijdens het Ierse voorzitterschap zullen er nog meer vergaderingen worden gehouden om het voorstel verder te bespreken.

¹³ De artikelen 61 t.e.m. 64.

III. Vraag voor de ministers

De ministers wordt verzocht aan te geven welke elementen van het voorstel voor hun lidstaat van primordiaal belang zijn en derhalve prioriteit moeten krijgen bij de uitvoerige bespreking van het gehele voorstel in de voorbereidende instanties van de Raad.
